

6. 10. 2022

TIM JANČAR

klavir / piano

Mednarodni glasbeni cikel
Festivala Ljubljana 2022/2023
International Music Cycle of the
Ljubljana Festival 2022/2023

Viteška dvorana, Križanke / Knights' Hall, Križanke

6. 10. 2022 – 13. 4. 2023

Program finančno omogočata / The programme is supported by:

Mestna občina
Ljubljana

LJUBLJANA
City Office

Organizacijski odbor
Festivala Ljubljana
2022/2023

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Četrtek, 6. oktobra 2022, ob 19.00
Thursday, 6 October 2022, at 7.00 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

1. koncert mednarodnega glasbenega cikla 1st Concert of the International Music Cycle

TIM JANČAR

klavir / piano

Na sporedu / Programme:

- F. Chopin:** Balada št. 1 v g-molu, op. 23
Ballade No. 1 in G minor, Op. 23
Balada št. 2 v F-duru, op. 38
Ballade No. 2 in F major, Op. 38
Balada št. 3 v As-duru op. 47
Ballade No. 3 in A-flat major, Op. 47
Balada št. 4 v f-molu, op. 52
Ballade No. 4 in F minor, Op. 52

***

- A. Skrjabin:** Sonata št. 2 v gis-molu, op. 19
Piano Sonata No. 2 in G-sharp minor, Op. 19

- I. Andante
II. Presto

- I. Albéniz:** Evokacija iz suite Iberia, T. 105
Evocación from suite Iberia, T. 105

- F. Liszt:** Španska rapsodija, S. 254 / *Rhapsodie espagnole, S. 254*

Frédéric Chopin (1810–1849), sin francoskega očeta in poljske matere, se je v zgodovino zapisal kot izjemen pianist in eden najpomembnejših skladateljev klavirske glasbe. Po zadušitvi poljskega upora proti Rusiji leta 1831 se je, tako kot še nekaj tisoč poljskih rojakov, iz ljubljene rojstne dežele odselil v Francijo. V Parizu je kmalu zaslovel s svojstvenim slogom klavirske igre. Na Chopinovem prvem koncertu v pariški Salle Pleyel februarja 1832 je bil med prevzetim občinstvom tudi Franz Liszt (s skladbo katerega se zaokroža nocojšnji koncertni program). »Vselej je onduliral melodijo; kot ladijski trup na vrhu mogočnega vala, spet drugič jo je gibal negotovo, kot bi v otipljivem svetu nenadoma vzniknil zračni pojav.« Je o Chopinovem svojstvenem mojstrstvu in prefinjenosti zapisal Liszt v biografiji svojega kolega, v kateri je med drugim izpostavil nekaj Chopinovih izjernih odlik, kot na primer tempo rubato, nihajoč kot »plamen, ki vzvalovi ob dihu /.../, kot zibanje krošenj drevov v spremenljivem pišu ostrega vetriča«.

Chopin, ki je sicer malokrat javno nastopil, je iz klavirja izvajal dotlej nepoznane zvočne nianse. V klavirsko glasbo pa je vnesel tudi več novih glasbenih oblik, med temi balade. Skupno je ustvaril štiri balade za klavir, in sicer med letoma 1835 in 1842. Sorodno istoimenski romantični poeziji so tudi Chopinove balade lirsko-epske in dramatično emocionalne. **Balada št. 1 v g-molu** je nastala v Parizu v letih 1835-36. Odpira jo počasni uvod v oktavah; nadaljuje se v tridobnem ritmu valčka in prinaša množico dehteče motivične invencije v pestri paleti emocij in številne tehnične izzive. Zlasti turbulenten je zaključni *Presto con fuoco*, ki v sklepnih taktih delo sklone v zvenih podvojenih oktav z izrazom obupa.

Balada št. 2 v F-duru je Chopin začel pisati leta 1836, dokončal pa jo je v zimi 1838/39, ki jo je preživel na Mallorci, tedaj že v zvezi s kontroverzno pisateljico George Sand. Balada prinaša nenehne razburljive kontraste – bodisi med temama bodisi med formalnimi entitetami. Presenetli že prvi siloviti *Presto con fuoco*, ki zvočno zarezhe po milini uvodnega *Andantina*. Po stopnjevanju nemirne napetosti pa se skladba presenetljivo konča z otožnim okruškom prve teme.

Balada št. 3 v As-duru je nastala leta 1841, najverjetneje na pisateljičinem posestvu v Nohantu, kjer sta s Chopinom preživljala poletja. Med štirimi baladami je *Tretja* najsvetlejšega vzdušja in se tudi edina »srečno« konča v duru. Skladba simetrične strukture s sklepno kodo se začne ljubko in igrivo, je pa tudi polna dramatičnih trenutkov s silovitimi pasażami, burno akordiko in prepoznavnim vzorcem ritmičnega pulza.

Balada št. 4 v f-molu iz leta 1842 je zaradi svoje kompleksnosti in pretencioznosti med štirimi interpretativno in tehnično najzahtevnejša. Je fascinanten vrec tematskih obdelav, harmonskih modulacij, polifone teksture, presenetljivih kontrastov in je od začetne intimne nežnosti do sklepne heroične tragike vrtnec najrazličnejših čustev v klavirski briljanci.

Ruski skladatelj **Aleksander Nikolajevič Skrjabin (1872–1915)** je bil prav tako kot Chopin odličen pianist in pomenljiv ustvarjalec za klavir. Že kot otroka ga je mikalo to glasbilo, klavir in kompozicijo je študiral na Moskovskem konservatoriju, kot skladatelj-pianist je debitiral leta 1894, leta 1896 se je prvič predstavil zunaj domovine, po Evropi, pozneje pa še v ZDA. Skice za dvostavčno **Sonata št. 2 v gis-molu**, imenovano tudi *Sonata-fantazija*, kažejo zametke dela že iz Skrjabinovega zaključnega leta študija 1892, skladbo pa je avtor dokončal šele po petih letih, v letu svoje poroke. To še ni bil čas misticizma in teozofije, značilnih za poznejšega Skrjabina: *Sonata v gis-molu* se zdi nekakšen odmev Chopinove eterične subtilnosti, ki je vtkana v Skrjabinov kompleksni, gosti in harmonsko bogati glasbeni jezik virtuosne pianistike. V *Sonati* je prepoznati simbolizem, s katerim prav tako povezujemo Skrjabinov glasbeni svet, in skladateljeve besede nakazujejo navdih tega dela v morju, simbolu duhovne bivanjske razsežnosti: »Prvi del spominja na mir noči ob morski obali na jugu; v izpeljavi slišimo mračno vznemirjenje globin. Odsek v E-duru predstavlja nežno mesečino, ki pride po prvi temi noči. Drugi stavek Presto prikazuje viharno vznemirjenost ogromnega prostranstva oceana.«

Klavirska suita *Iberia*, ki je sestavljena iz dvanajstih skladb v štirih zvezkih, je najbolj poznano delo španskega glasbenega ustvarjalca **Isaaca Albéniza (1860–1909)**. Tako kot vsi avtorji skladb na nocojšnjem sporedu je bil tudi Albéniz klavirski virtuoz; že v otroštvu je koncertiral, pozneje pa je deloval še kot dirigent. Na pobudo pionirskega proučevalca španske ljudske glasbe Felipeja Pedrella se je sredi 80. let 19. stoletja začel naslanjati na glasbeno tradicijo Španije in ustvarjati mojstrovine z vpletanjem nacionalnih glasbenih elementov. Suita *Iberia* kot preludij uvaja **Evokacija**, nekakšna sugestivna impresija skladateljeve domače dežele. Je mestoma zasanjane narave, pretežno tihe dinamike (četudi je njen dinamični razpon od *fff* vse do *ppppp*), polna sekundnih postopov, okraskov, sestavlja jo več kontrastnih odsekov, v njeni večplastni teksturi pa izstopajo motivi značilno španskega idioma.

Špansko obarvana, a drugačnega značaja je **Španska rapsodija Franca Liszta (1811–1886)**. Legendarni pianist in skladatelj madžarskega rodu, ki je deloval še kot učitelj in dirigent, je slovel po senzacionalni pianistični bravuroznosti; zahtevna, polna viharnih učinkov in razburjivega temperamenta raznolikih vzdušij so po večini tudi njegova klavirska dela. Velecenjeni koncertant, ki je med drugim ustvaril enormen repertoar za klavir, se je v začetku 60. let 19. stoletja za nekaj let umaknil od družabnega blišča v religiozno okolje v Rim. V tem času, okrog leta 1963, je ustvaril tudi barvito *Špansko rapsodijo* kot reminiscenco na svoje potovanje po Iberiji v letih 1844-45. Virtuozno delo številnih pianističnih prstnih akrobacij s podnaslovom *Folies d'Espagne et Jota aragonesa* sestavljajo variacije na temi *La folía* (izvira iz Portugalske, a se je razširila po vsem Pirenejskem polotoku in se je imenovala tudi španska folía) ter tipičnega španskega plesa jota.

Helena Filipčič Gardina

Tim Jančar, rojen leta 1993, se je začel učiti klavir na Nižji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani pri prof. Damijani Cvetko. Kasneje se je vpisal na Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, smer klavir in glasbeni stavek, ter s posebnim priznanjem *summa cum laude* magistriral na Akademiji za glasbo in Ljubljani v razredu pri prof. Tatjani Ognjanovič. Podiplomski študij je nadaljeval na Univerzi Mozarteum v Salzburgu in ga leta 2020 končal. Trenutno študira na Univerzi za glasbo in upodabljaljoče umetnosti na Dunaju. Udeležil se je več državnih in mednarodnih tekmovanj. Leta 2013 je prejel Škerjančevo nagrado Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, leta 2017 pa Prešerenovo nagrado Akademije za glasbo in Ljubljani. Med študijem je nastopil s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, Komornim orkestrom Konservatorija Giuseppeja Tartinija iz Trsta ter Orkestrom Slovenske filharmonije, maja 2016 pa je imel na Dunaju v okviru cikla Piano forte – The Next Generation pod pokroviteljstvom Banke Avstrije kot predstavnik Akademije za glasbo in Ljubljani samostojni recital. Aktivno sodeluje na slovenskih in mednarodnih festivalih kot tudi na področju komorne glasbe (trio Ad hoc), vsa leta pa se udeležuje seminarjev ter poletnih šol pri priznanih profesorjih. Leta 2021 je kot zmagovalec avdicije nastopil v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma z Orkestrom Akademije za glasbo in Ljubljani ter izvedel 3. klavirski koncert S. Rahmaninova.

Tim Jančar (1993) took his first piano lessons with Damjana Cvetko at the Lower School of Music and Ballet in Ljubljana. He later enrolled at the Ljubljana Conservatory of Music and Ballet to study piano and composition, before continuing at the Ljubljana Academy of Music with Tatjana Ognjanovič, where he received his master's degree *summa cum laude*. He continued his academic career with post-graduate studies at the Mozarteum in Salzburg, which he completed in 2020. Tim is currently studying at the University of Music and Performing Arts in Vienna. He has taken part in several national and international competitions. In 2013 he received the Škerjanc Prize of the Ljubljana Conservatory of Music and Ballet and in 2017 the Ljubljana Academy of Music Prešeren Prize. As a student he has performed with the RTV Slovenia Symphony Orchestra, the Chamber Orchestra of the Giuseppe Tartini Conservatory of Music in Trieste and the Slovenian Philharmonic Orchestra. In May 2016 he gave a solo recital in Vienna, representing the Ljubljana Academy of Music, as part of the "Piano Forte – The Next Generation" cycle sponsored by the Bank of Austria. He participates in Slovenian and international festivals and is also active in the chamber music field (as a member of the trio Ad Hoc) and every year attends seminars and summer schools with distinguished teachers. In 2021 he performed Rachmaninoff's Piano Concerto No. 3 as an audition-winner in Cankarjev Dom's Gallus Hall with the orchestra of the Ljubljana Academy of Music.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED

12. 10. 2022 ob 19.00 / at 7.00 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

2. koncert Mednarodnega glasbenega cikla Mladi virtuoz
2nd Concert of the International Music Cycle Young Virtuosi

IRENE PALENCIA, klavir / piano
JAVIER DE DIEGO, klavir / piano
ANDREA VILAR, klavir / piano

Na sporedu / Programme:

J. S. Bach, F. Liszt, J. Brahms, R. Schumann, M. de Falla

Glavni sponzor /
General sponsor:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

DELO

Sponzor / Sponsor:

TETA FRIDA
travnik zame

V sodelovanju z / In collaboration with:

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, oktober / October 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Glasbena producentka / Music producer: **JANJA VELKAVRH**
Tonski mojster / Sound design: **MATJAŽ MASTNAK**
Asistent / Assistant: **GAŠPER VODLAN**
Besedila / Texts: **HELENA FILIPČIČ GARDINA**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubjanafestival.si
www.facebook.com/ljubjanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana